

tepa

türkiye ekonomi politikaları araştırma vakfı

Türkiye'nin nasıl bir büyüme hikayesine ihtiyacı var?

Güven SAK
Ankara, 1 Şubat 2010

Dünya Bankası – TEPAV Bilgi Merkezi

- 8 Kasım 2006'da kuruldu.
- 3 yılda 1000 den fazla ziyaretçi
- 3500 yayın
 - Tüm Dünya Bankası ve TEPAV yayınlarına erişim
- 2009 yılında Global Development Finance (GDF) , 2008 ve 2006 yılında ise Global Economic Prospects (GEP) raporlarının tanıtımını yine TEPAV'da gerçekleştirdik.
- TEPAV'da 3. GEP tanıtımı.

Çerçeve

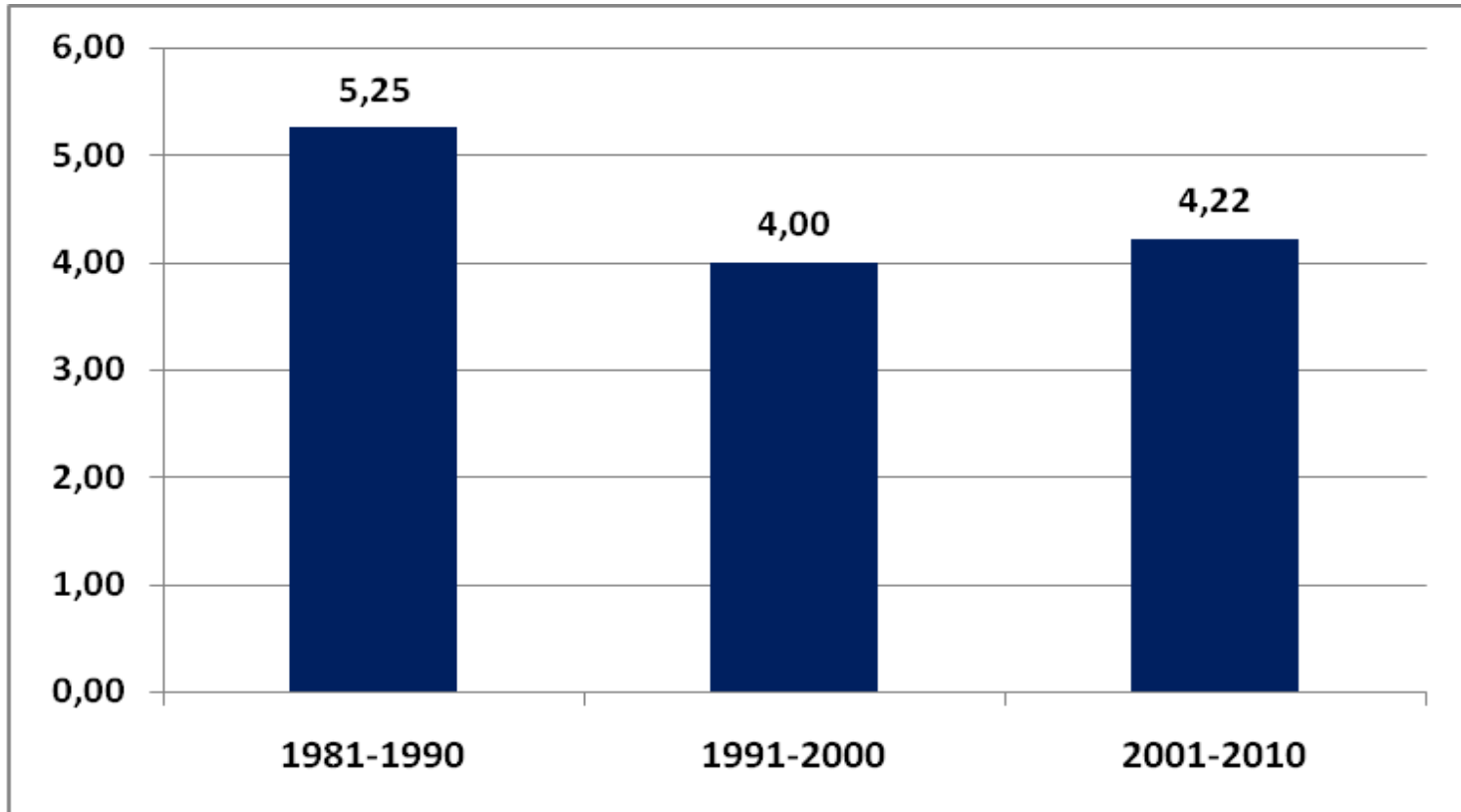
- Ayrışma döneminde miyiz?
- Uzun dönem büyüme performansımız neden tatmin edici değil?
- Türkiye-Brezilya karşılaştırması
- Önümüzdeki dönem nasıl olur?
- Güçlü bir hikaye fark yaratır

İyi ile kötü ayrımının belirginleştiği bir dönemdeyiz.

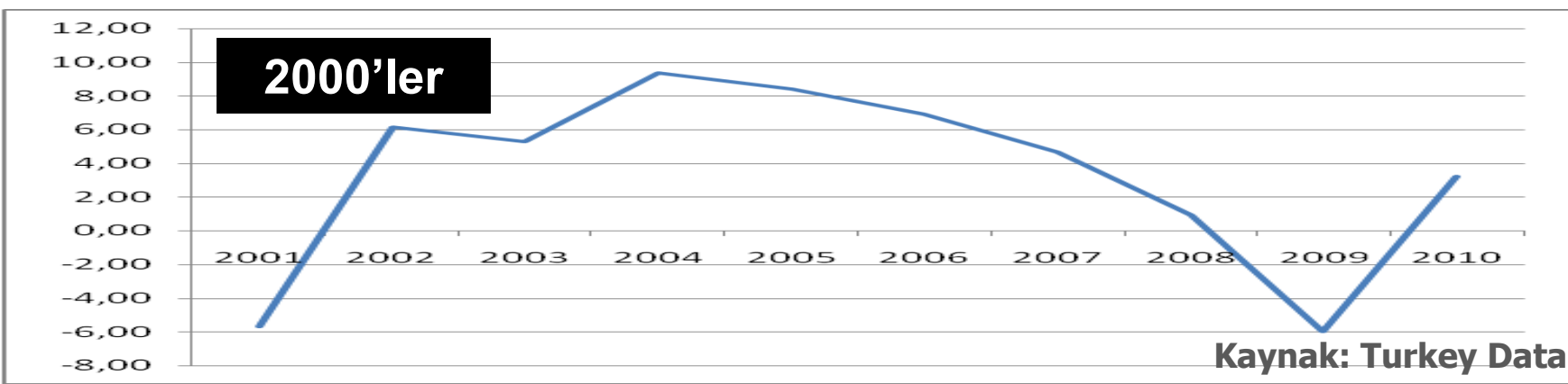
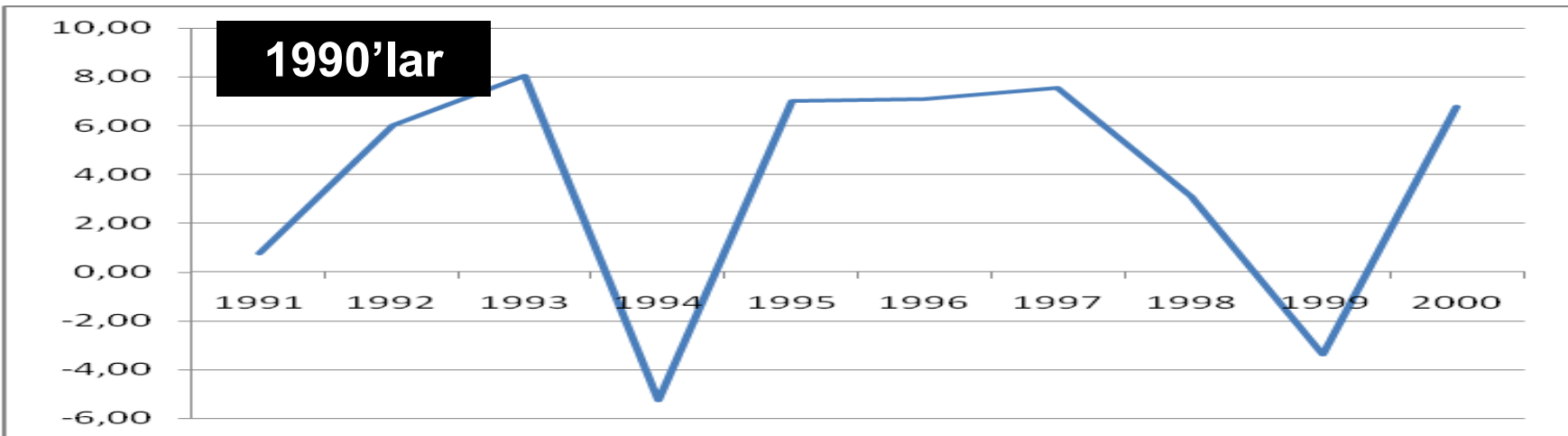
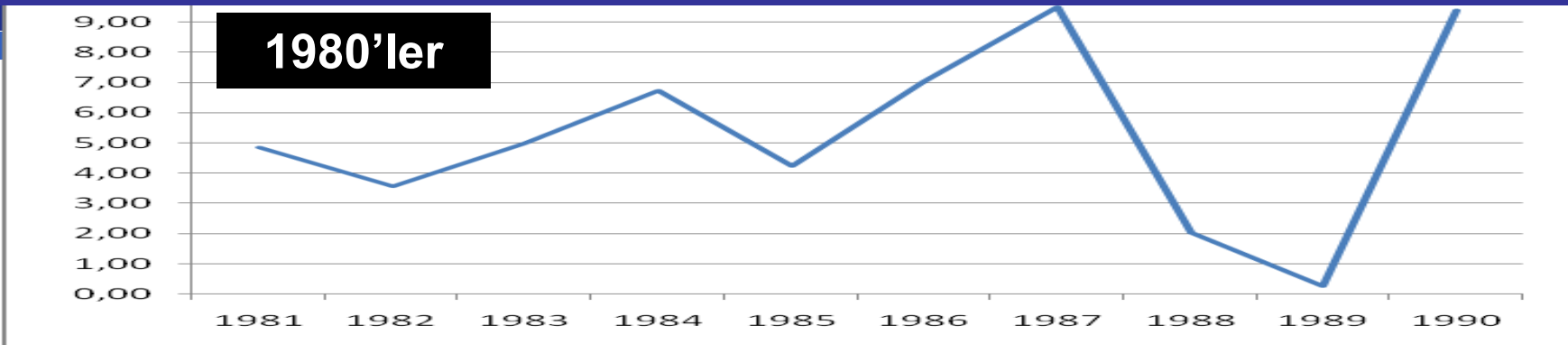
- Dubai, Yunanistan, Portekiz, Meksika
- Brezilya, Çin...
- “İyi”ler listesinde yer almanın yolu bir orta vadeli hikaye sahibi olmaktan geçiyor.
 - Sağlam kamu maliyesi hikayenin ayrılmaz parçası
- Yoksa büyük ekonomi olmak, teknolojik sıçramayı kendi başına imkansız mı kılıyor?
 - Türkiye’nin NASDAQ şirketleri bir hayal mi?

Türkiye, 1980-2010 büyüme performansı

Türkiye’de Üç Farklı Dönem için Yıllık Ortalama Reel Gayri Safi Milli Hasıla Artış Oranı:
1981-1990, 1991-2000, 2001-2010

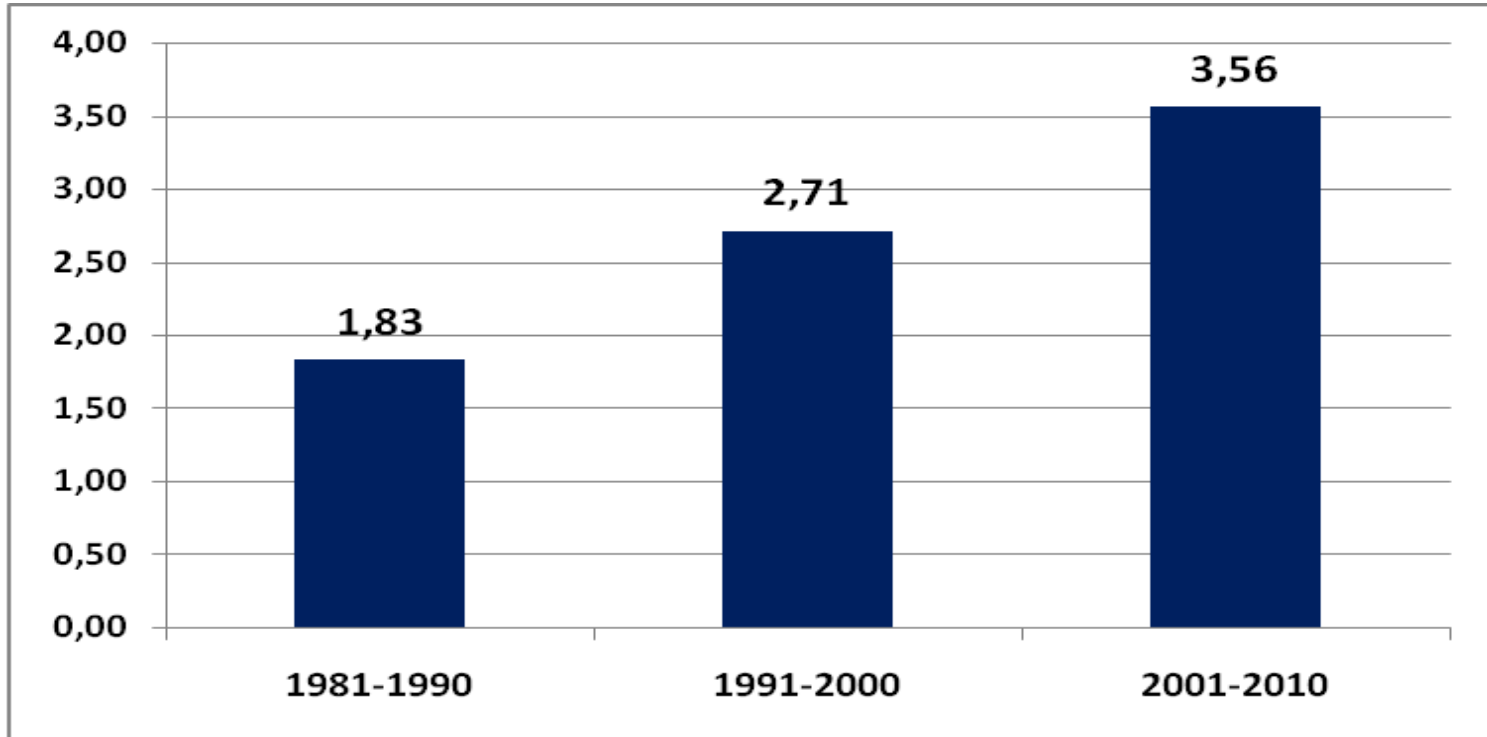

Türkiye Yıllık Büyüme Oranları 1980-2010

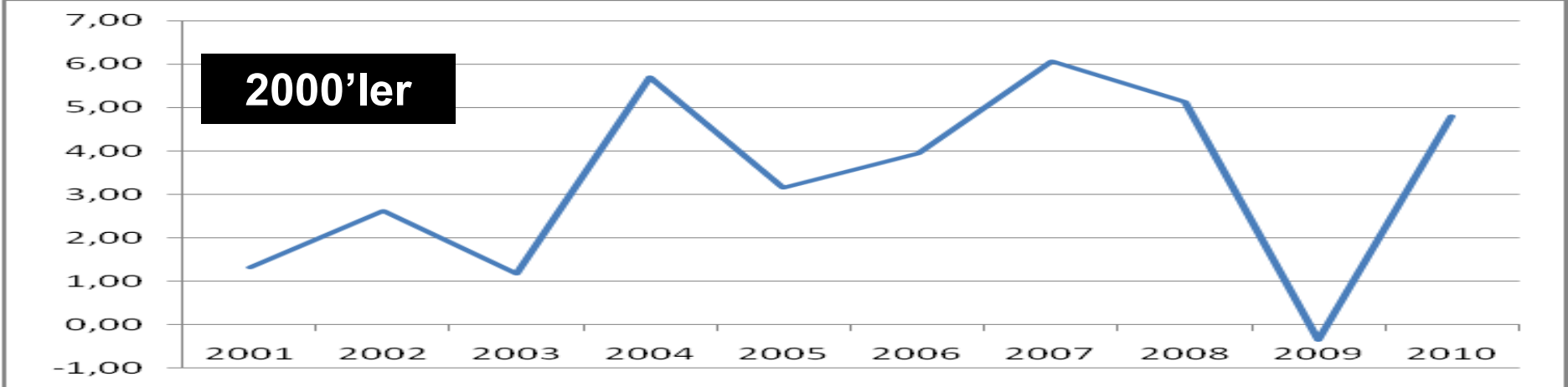
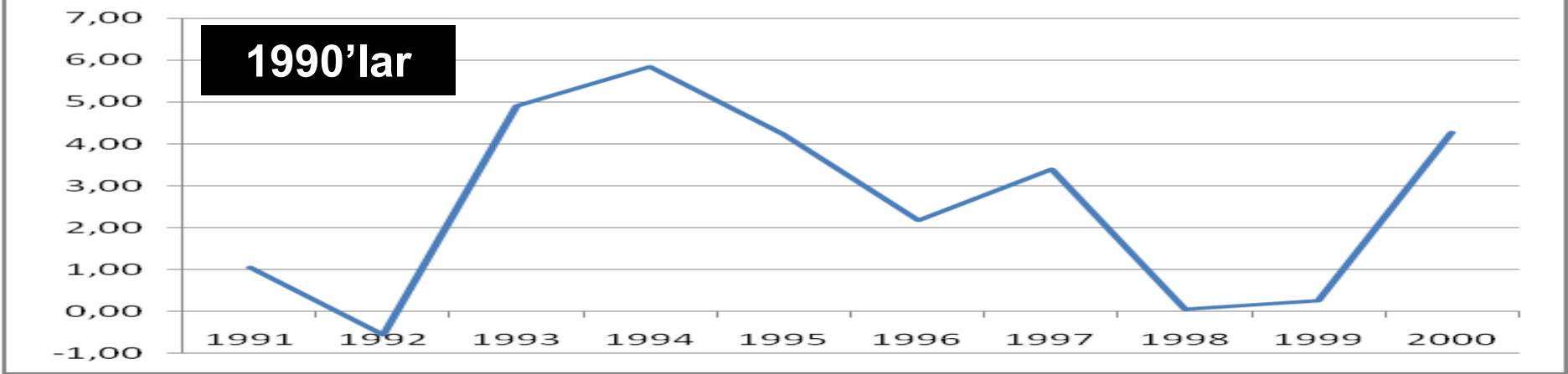
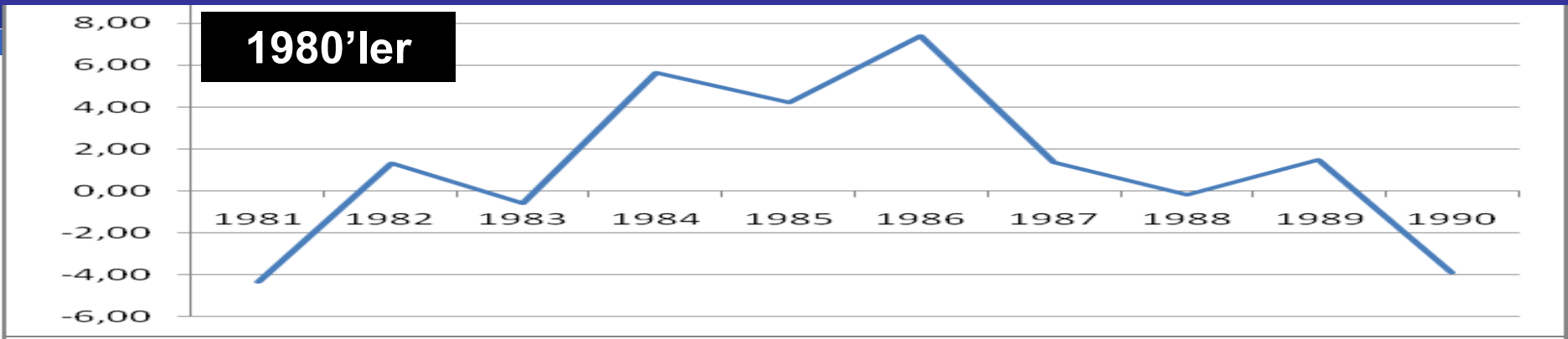

Brezilya, 1980-2010 büyüme performansı

Brezilya'da Üç Farklı Dönem için Yıllık Ortalama Reel Gayri Safi Milli Hasıla Artış Oranı:
1981-1990, 1991-2000, 2001-2010

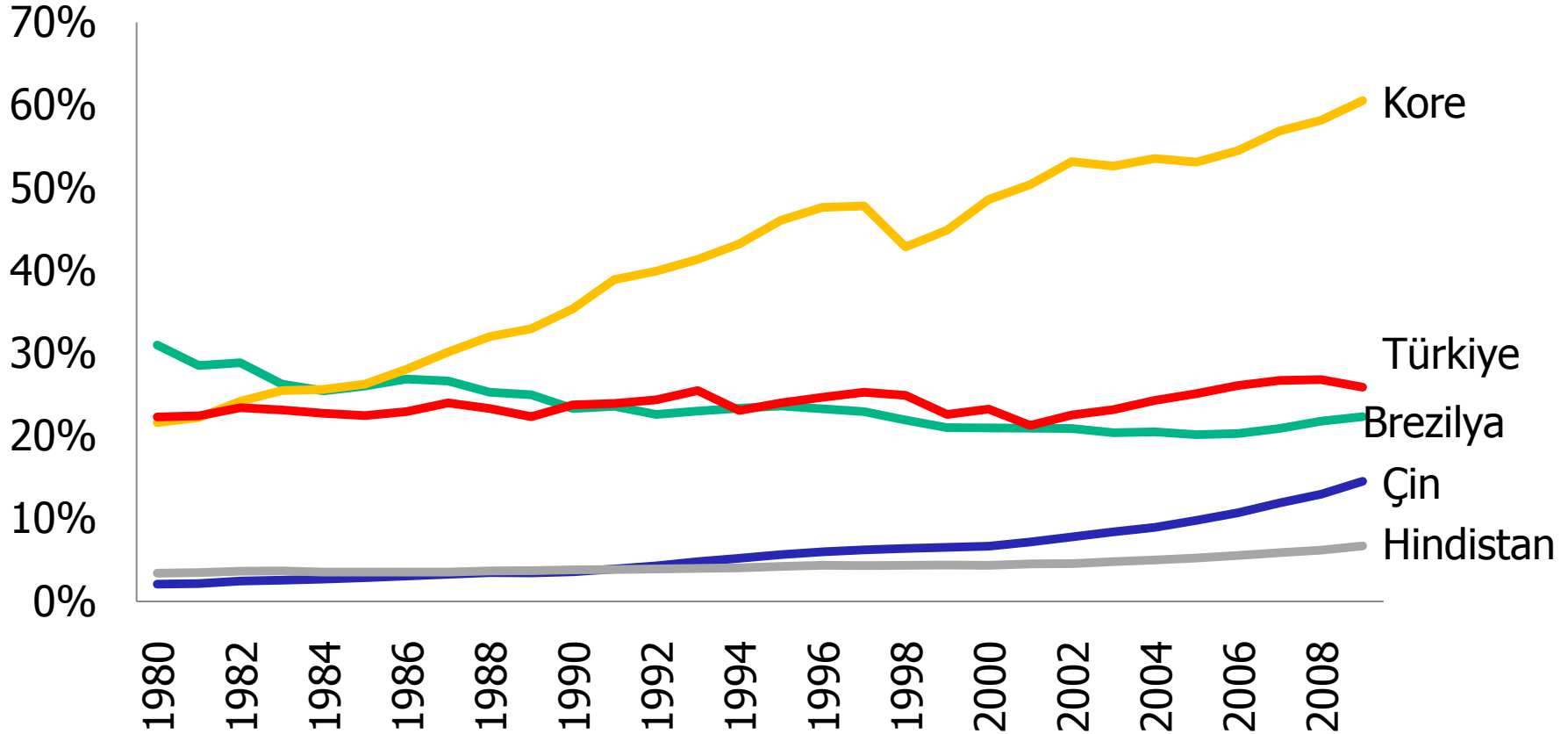

Brezilya Yıllık Büyüme Oranları 1980-2010

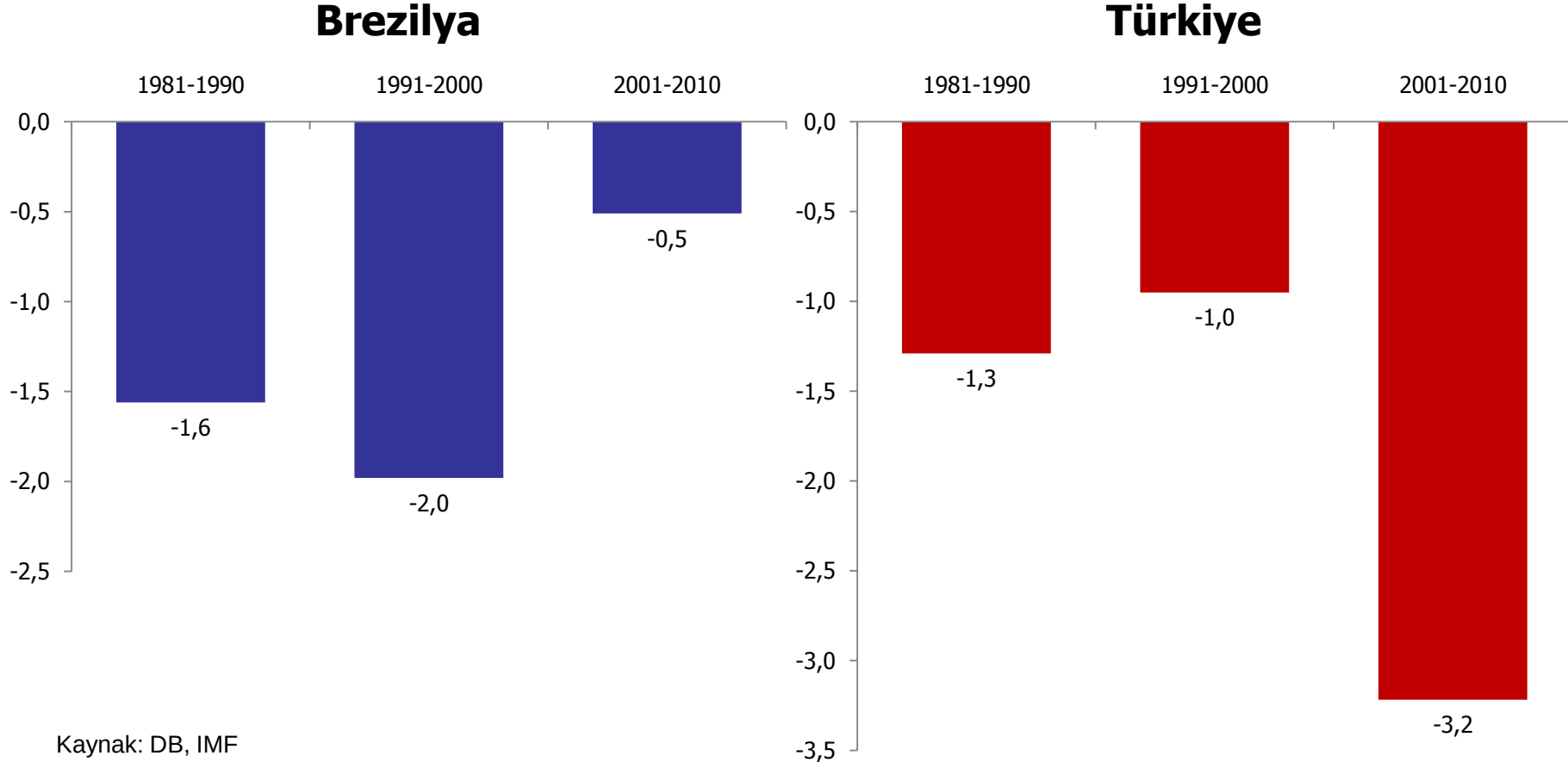
Türkiye'nin ve bazı gelişmekte olan ülkelerinin yakınsama performansı

Seçilmiş ülkelerde kişi başına düşen gelirin ABD'de kişi başına düşen milli gelire oranı (1980-2009, SAP)

Brezilya ile Türkiye'nin dış açıkları

Brezilya ve Türkiye'de Üç Farklı Dönem için Yıllık Ortalama Cari Açık/GSYİH Oranı:
1981-1990, 1991-2000, 2001-2010

Brezilya ve Türkiye arasındaki farka bir örnek: Mali Sorumluluk

- Breziya'da başarıyla uygulanan mali sorumluluk kuralı hakkında ne biliyoruz?
- Türkiye'de onlarca kanun ve yönetmelik, Brezilya'da ise tek bir kanun ve her düzey organ için geçerli.
- Bütüncül: Yaptırımlar ve raporlama zorunlulukları
- Brezilya MSK, belli limitlerin üzerine çıkan kuruluşlar için limitin altına geri dönüş amaçlı yeniden yapılanmayı zorunlu kılmış ve bu hükmü cezai yaptırımlarla desteklemiştir.
- Türk mevzuatındaki yaptırımlar bu nitelikte değildir. Türk mevzuatında yaptırımlar ya yoktur ya da sadece tahsilatı kolaylaştırmaya yöneliktir.

Neden yeni bir hikaye ihtiyacı var?

- Önümüzdeki dönemin farklılıkları
 - Uluslararası finansal piyasalardaki durum
 - Yükselen borçlanma maliyeti
 - Azalan kredi hacmi ve uluslararası fon akımları
- Mevcut büyüme hızı yeterli mi?
 - Artan işsizlik sorunu..
 - Gençler, kadınlar ve AB'ye yakınmasa süreci
- Verimlilik artışları nasıl sürdürülür?
 - İkinci nesil reformlar
- Düşük yurtiçi tasarruflara rağmen istikrarlı büyüme nasıl sağlanır?
 - Mali kuralın artan önemi

Hikaye ihtiyacının farkında mıyız?

- Yeni ekonomi şirketleri neden 70 milyonluk bir ülkede bir elin parmakları sayısı kadardır?
 - Örneğin risk sermayesi mekanizması neden işlemez?
- Kurumsal altyapımız yenilikçi bir ekonomi için ne kadar elverişli?
 - Örneğin YÖK, TÜBİTAK, SPK bu hikayenin neresinde?
- Orta vadeli hikaye demek, çok sayıda farklı kurumlardaki uzmanların, daire başkanlarının ortak hedef için çalıştıklarının farkında olmalarıdır...
- Rekabet Gücünün Geliştirilmesi Daimi Özel İhtisas Komisyonu (DÖİK) bu amaçla tasarlanmış bir mekanizmaydı ama işletemedik...

Sonuçlar

- Artık nasıl büyüyeceğimize ve rekabet gücümüzü nasıl koruyabileceğimize ilişkin gündeme geri dönebiliriz
 - Düşük tasarruf oranı/mali sorumluluk
 - İşgücü maliyetlerine dayalı rekabet/kaliteye ve yeniliklere dayalı rekabet
 - Büyük ekonomi/yeniliklere dayalı ekonomi
- İçsel tutarlılığı olan kapsamlı bir iktisat politikası çerçevesi olmadan Türkiye'nin kendi bölgesinde "yıldız" kalabilmesi hayal bile değildir.
- Özel sektör politika tasarım sürecine aktif olarak katılmalıdır
 - DÖİK yeniden işletilmelidir
 - Yeni TEPAV'lar olmalıdır